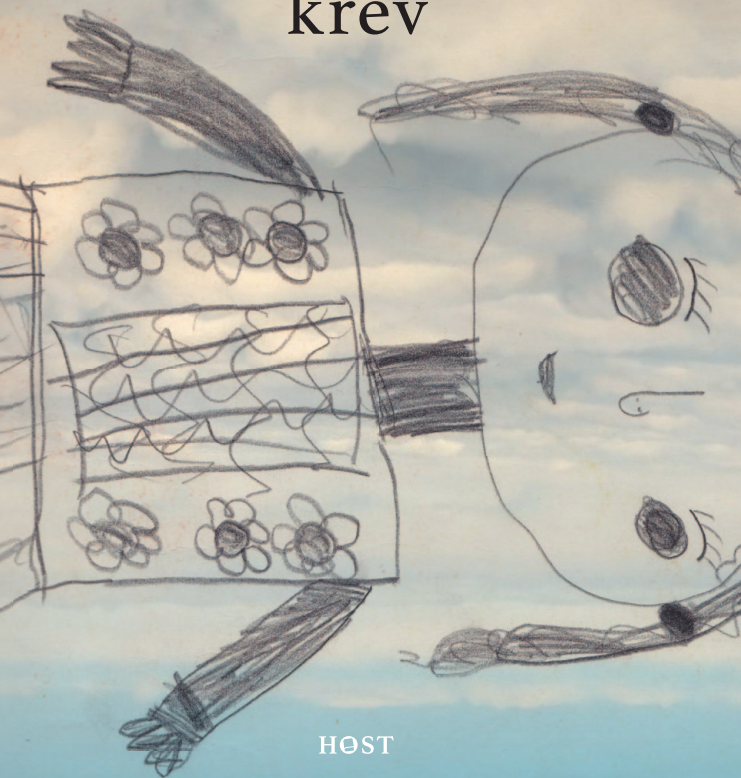

jiří
hájíček
rybí
krev

HØST

Sedím v kupé rychlíku Praha—České Budějovice, od stanice Tábor už úplně sama. Nad hlavou v prostoru pro zavazadla můj odřený tmavomodrý kufr na kolečkách, na jeho držadle se ještě houpe cedulka z letiště v Rotterdamu. Konečně chvíle samoty, kdy si můžu vytáhnout z peněženky ten přeložený lístek se sloupcem jmen. Podlouhlý bílý lístek na poznámky, vypadá trochu jako účtenka z restaurace, v levém horním rohu je barevné logo holandské letecké společnosti. Popsala jsem ho v letadle velkými tiskacími písmeny a vzpomněla si přitom na Frederika. Co by tomu řekl. Ta bohémka, chaotička, ta Češka, se kterou se už čtyři roky trápí, a tohle? On, který má ve všem systém a vyznává řád. Když jdeme nakupovat, má v ruce přesně takový lístek a navíc propisku, háže nákup do vozíku a odškrťává si položky na seznamu. V kapsičce u košile nosí kalkulačku a dělá si mezisoučet nákupu, aby ho u pokladny nic nepřekvapilo.

A přesně tak to budu dělat teď já, říkám si a přejíždím pohledem lístek odshora dolů. Budu si odškrťávat jména. Všechny ze seznamu chci vidět, mluvit s nimi, dívat se jim zpříma do očí. Ať už se mezi námi kdysi stalo cokoli.

TÁTA

HONZA

ANNA

MILADA

ZDENĚK

PAN TUŠL

MUDR. BREJCHOVÁ

PAN BERTÁK

CHOZÉ

NAĎA

PETR

OLINA

Celkem dvanáct jmen, dvanáctka důležitých lidí mé minulosti. Zastavuji se u těch posledních dvou a přemítám, proč jsem je napsala až naposledy. Podvědomí? Odsunula jsem je, schovala až na konec. Raději koukám oknem ven do ubíhající krajiny jižních Čech a vzpomínám na včerejší večer. Otevřeli jsme s Frederikem doma na rozloučenou láhev vína. Popíjeli jsme v posteli a já jsem vtipkovala, že si ode mne celý měsíc odpočine. Pěkných pár týdnů před odletem neslyšel nic jiného než historky a legendy o naší rodině. Už jsem mu tím lezla na nervy. Jednou se na mě dokonce utrl, jestli si prý myslím, že nikdo jiný neměl trable v rodině, jen já. Prý je to normální.

„Přijde ti normální, že jsem svýho vlastního bráchu neviděla přes dvacet let?“

Opakuju si tu otázku nahlas v prázdném kupé. A znovu si v duchu připomínám základní pravidla téhle cesty, která jsem si stanovila před odletem. Pravidlo číslo jedna: Říkat pravdu. Vždycky, každému a za všech okolností. Na co si hrát v jednatřiceti? Před čím se schovávat? To bych se ani nemusela vracet. Pravidlo číslo dvě: Nebudu brečet. Dojetí, smutek. Co s tím? Nejsem přece malá holka. Posledních pár dopisů, které jsme si s tátou vyměnili, mě docela uklidnilo. Operace dopadla dobře, včera ho měli propustit ze špitálu a dneska večer zazvoním u jeho dveří. Všechno vychází. Bude to dobrý, říkám si už poněkolkáté a vrtím se neklidně na sedadle.

Mezitím se zešeřilo, stojím u okýnka a v dálce už vidím světla města. Nebyla jsem tu patnáct let. Vagon sebou háže, držím se za kovové madlo a pozoruju město, jak si ho nepamatuju, obklíčené supermarkety, benzinovými pumpami a nízkými hranatými stavbami. Za chvíli vlak s cukáním zastavuje. Táhnu za sebou kufr tunelem od nástupišť, naproti nádražní budovy zkoumám jízdní řád městské dopravy. Na sídliště Máj jezdí jiná čísla než kdysi. Vystupuju na konečné autobusu číslo tři, kufr za mnou klapne na kolečkách po dlážděném chodníku. Stojím

uprostřed sídliště. Žádné šedivé paneláky, jak jsem to tu znala, ale celá paleta pastelových barev, rozhlížím se kolem dokola, žlutá, modrá, zelenkavá, domy hrají barvami a desetipatrový dům, kde bydlí táta, má na barevné fasádě namalované ohromné číslo. Výťah zastavil v osmém patře a já zvoním u dveří, otevírají se a v nich stojí můj táta, o dvou berlích, úplně šedivý.

„Pojď dál,“ usměje se. Dám mu pusku na tvář a opatrně ho objímám. Zavírám dveře a stojíme naproti sobě. Zkoumám v jeho tváři, jestli má bolesti a jak ho změnil čas. Ale času budeme mít dost. Ukazuje berlou, ať jdu za ním.

Jak jsem to nepoznávala na sídlišti, tak uvnitř se nezměnilo vůbec nic. Ten samý okopaný botník v předsíni, stejný vybledlý závěs v okně obývacího pokoje, který jsme kdysi kupovaly ještě s mamkou, staré umakartové bytové jádro a z tranzistoráku v kuchyni vyřvává dechovka. Neslyšela jsem něco takového celé věky, trochu to se mnou zacloumá a háže mě to o dvacet let dozadu. Ale držím se a snažím se soustředit na přítomnou chvíli a zůstat v klidu.

Dávám tátovi dárkový balíček s holandským sýrem a čokoládou. Celý večer uběhne neskutečně rychle, říkáme si spíš praktické věci. Ptám se, jestli má dietu a co mám vařit, kdy je první kontrola v nemocnici, jestli má ještě bolesti, jestli má doma všechny léky a kde je nejbližší lékárna, kam se tu chodí nakupovat. Prohlížím lednici. Říká, že nemá hlad, ale já ještě běžím s taškou do večerky. Je to asi sto metrů a za půl hodinky jsem zpátky. Těší se na pořádné jídlo po těch nemocničních blafech, doufá, že na něm nebudu dělat pokusy a vařit mu nějaké holandské speciality. Smějeme se. Pořád si nemůžu zvyknout na jeho tvář, jak se za ta léta změnila. Hluboké vrásky, řidší vlasy, pohublý obličej. On to má se mnou asi podobně. Posílala jsem mu sice nedávno v dopise fotku nás dvou s Frederikem, ale taky na mě kouká jako na někoho povědomého, koho kdy si znával...

„Kdybys přijela s tím svým, ani bych si s ním nemoh popovídat,“ říká vyčítavě a já mu vyprávím, co už jsem Frederika naučila česky a jak se učím od něho holandsky. Připravuju nám aspoň obložené chleby, sedí v kuchyni, berle opřené o lavici. Na kredenci fotka v rámečku. Mamka a táta, někdy před dvaceti lety, fotografováno před naší bývalou chalupou u nás na vsi. Nic to se mnou nedělá, v duchu se chválím, jak se držím zásad.

Po jídle vybaluju kufr. Najednou na mě padne únava, bylo toho dneska hodně, říkám tátovi, vlez do vany a pouštím na sebe teplou vodu ze sprchy. Spát budu v zadním pokoji na válečkách, kde měla mamka dřív šicí stroj. Pokládám na peřinák mobil a kontroluju čas, je deset večer. Píšu rychle zprávu Frederikovi, úplně jsem na něj zapoměla. Než zhasnu lampičku, vytáhnu z peněženky lístek. Propiskou udělám fajfku u tiskacího TÁTA. Zhasínám, zavírám oči a usmívám se, jak šlo všechno hladce. Než usnu, říkám si, jak čas všechno zahojil a podobné hlouposti.

Bloumám po budějovickém náměstí, nic není, kde bývalo. Kadeřnictví, kde mě naposledy před cestou do Anglie stříhala Naďa. Ani rybárna na rohu, kam jsme chodívali jako studenti po flámu na rybí salát. Místo ní butik se sportovním oblečením. Prošla jsem centrum a nakoukla do všech kadeřnictví, ale nikdo Naďu nezná. Jsem naivní, říkám si, kdoví kde je, po patnácti letech. Vyhřívám se u kašny ve slunci pozdního září. Než se pěšky vydám zpátky do sídliště, vlezu ještě do knihkupectví. V regálu plném knih seřazených podle jmen autorů hledám pod písmenem H. Radostí poskočím, vytahuji těžkou knihu s oranžovým hřbetem a s ilustrací Josefa Lady na obálce. *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*. Nové vydání. Jdu svižnou chůzí z centra města, knihu pod paží, aspoň jeden úspěch na mé první výpravě do minulosti, říkám si. Blíží se jedenáctá hodina, nejvyšší čas uvařit tátovi oběd.

Večer sedíme v obýváku, můj kufr už je vyprázdněný, zaplnila jsem skříň v pokoji, kde teď spím. Taky jsem doprala první várku prádla, pračku má táta poměrně novou. Prošla jsem celý byt. Na domácnost starého vdovce s operovaným kyčelním kloubem to není tak špatné. Mažu si ruce krémem. Zítra umyju okna, říkám a táta se strachuje, že jsem nějaká hubená a jestli pořádně jím. Potud idyla.

Začnu o Honzovi. Kde vůbec je, jak se má, jestli o něm táta má nějaké zprávy. Neviděla jsem ho od roku... zamyslím se, od roku 1986. Kroučím hlavou, sama tomu nemůžu uvěřit. Táta sedí jako zařezaný. Nevydá ani hlásku, nereaguje na otázky.

„O Honzovi se tady vůbec nebudeme bavit,“ vypadne z něho nakonec. Dívám se mu zpříma do očí, snažím se zachovat klidný hlas a myslím na svá předsevzetí před návratem sem.

„O Honzovi se právě bavit budem.“

Sleduju jeho překvapení, jeho proměňující se výraz, tvář trochu rudne a nabíhá, rysy tvrdnou, podivný škleb, dívá se stranou. Já pohledem neuhýbám. Najednou je celý nesvůj.

„A co jako?“ vyjede na mě. „Svého starýho tátu budeš poučovat a říkat, co mám dělat nebo co...“

Je celý napnutý, rukama svírá berle, jako by chtěl vyskočit na nohy a někam utéct.

„Já ti nechci říkat, co máš dělat. Jenom si chci promluvit o našem Honzovi.“

Dívá se jinam a je uražený. Bouří to ve mně, všechno to, co bylo usazené někde dole. Vypadalo to na krásný návrat ztracené dcery k otci, který se v moudrosti svého stáří se vším vyrovnal. Už neříkám nic. Snažím se zůstat klidná, ale hlavou mi běží: Mně už je to jedno, tati, jestli tě doopravdy ztratím. Jestli mě teď vyhodíš a najmeš si místo mě nějakou ošetřovatelku. Já jsem po patnácti letech nepřijela proto, abych se dál točila v tom samém kruhu, abych dělala, že se nic nestalo, a chodila kolem všech těch věcí z minula jako kolem horké kaše. Jestli

chceš, tak si s tím umři, s tou zatvrdlinou, co máš někde na srdci. Dál si to klidně tahej s sebou, když nemůžeš jinak... Pak to nevydržím, dívá se z okna s podivně zatuhlým obličejem, polknu.

„Tati, já tě mám moc ráda, vždycky jsem měla. A vím, žeš pro nás chtěl vždycky to nejlepší, žeš pro naši rodinu vždycky dělal, cos mohl. Ale nebudu tady ve svém věku hrát divadýlko a tvářit se, že náš Honza neexistuje a nikdy neexistoval. Přeber si to, jak chceš. Dobrou noc.“

Ležím a hlava na polštáři je plná podivného vzruchu. Jako když se zatřepe skleněnou koulí a v těžítku sněží. Lampička na peřiňáku svítí, dívám se na svůj popsaný lístek, na odškrtnuté TÁTA, a říkám si, že jsem si to asi představovala moc jednoduše.

Ráno jakoby nic v kuchyni připravuji snídani. Táta přihopká o berlích, pozdravíme se, ve tváři je měkčí, dokonce se usměje a ptá se, co bude dneska k obědu. Ulehčí se mi a u snídaně mu vyprávím, jak chodím v létě ráda v Rotterdamu na trh a co má Frederik rád k jídlu a že mu vařím rajskou omáčku a ovocné kynuté knedlíky.

„Chci se podívat za mamkou na hřbitov,“ povídám.

„Autobus už tam do vsi jezdí jen dvakrát denně, holčičko. Ráno a večer.“

„Nevadí, stejně jsem si říkala, že potřebujeme auto. Chci navštívit spoustu lidí a taky na kontroly do nemocnice to pro tebe bude pohodlnější.“

„Nemám peníze na auto.“

„Na auto z bazaru mám, tati.“

„Nemůžu s tebou přece takhle obcházet bazary,“ zvedá do vzduchu berle.

„Koupím ho sama, neboj se.“

„Ty? Ošidí tě, seš ženská...“

Poprvé mě opravdu rozesmál, málem jsem rozlila hrnek s kávou. Směju se na celé kolo, jen se dívá a tváří se zase divně.

„Tati, kupovala jsem auto v Holandsku, Frederik na to není. Kupovala jsem auto v Americe...“

„V Americe? A kde ho máš?“

„Koupily jsme s jednou holkou ojetýho chevroleta, v New Yorku. Pak jsme to s ním vzaly na západ, a když kámoška potřebovala prachy na letenku domů do Libanonu, tak jsme ho v San Diegu zase prodaly.“

Táta mlčí, sklízím ze stolu a připravuju dvě igelitové tašky, že skočím do obchodu na nákup.

„Taky na nákupy se nám auto hodí. Jednou za tejdén sjedu do supermarketu na předměstí, je to tam levnější.“

Zvoním u dvoupatrové vilky v tiché čtvrti. Opravená fasáda, nový plot, vrata pro auto na dálkové ovládání, všimnu si. Milada se objeví ve dveřích a jde mi po chodníčku odemknout branku. Obejmeme se, jedna z druhé nemůžeme spustit oči.

„Vypadáš úžasně,“ opakuje, „zato já jsem přibrala. To víš, pořád sedím v kanceláři a kupa starostí.“

Uvnitř už to moc nepoznávám, sedíme v obývací místnosti, kde jsme spolu před dvaadvaceti lety sledovaly zpravodajství rakouské televize o černobylské jaderné katastrofě. Rodiče bydlí v přízemí, říká Milada a ukazuje mi u kávy alba plná fotek. Dvě děti, dovolené u moře, rodinné oslavy. Jsem po chvíli unavená, ale nekončí to. Pátrám potají v její tváři, když mi ukazuje prstem na obrázky. Tmavé kruhy pod očima, vrásky, jen tak doma na gauči, bez mejkapu. Advokátní praxe běží dobře, koupili parcelu a byt v centru, jako investici, pro děti, to se neztratí. Manžel kandidoval v posledních komunálních volbách na radnici, dceru poslali na rok do Ameriky na výměnný pobyt, je jí čtrnáct. Musím vstát a protáhnout se, jdu k oknu a dívám se do ulice. Nečekala, že se objevím, vzpomíná na maturitu a jak jezdila za mnou na vesnici. Najednou zmlkne.

„Neměla jsem o tom začínat, vid? Vaše chalupa už není...“

„Nic se neděje, Milado.“

Neumí si to prý představit, být tak dlouho mimo domov, ale děti půjdou do světa, musí se otrkat, říká, synovi je dvanáct a baví ho jazyky, chtěli by mu dopřát vzdělání na nějaké zahraniční univerzitě. Dívám se na ni, trochu už mi uniká, o čem mluví. Mám ji ráda, ale je to ještě ta Milada? Kde jsou naše dívčí tajemství? Jakou mají dneska cenu? Konečně se v pomlce zeptá, co já.

„Provozujeme s přítelem hostel,“ povídám, „už třetí rok. Zatím mě to baví. Pořád se něco děje, potkáváš lidi z celého světa.“

Ptá se na Holandsko, jestli mám děti, jak se mají naši. Vůbec neví o mamce. Zhrozí se. Je to už třináct let, jak to, že se to nedověděla? Omlouvá se. Prý je to trapas.

„To nic, Milado. Nemohlas to vědět.“

Stáčím řeč jinam a Milada se chytne, zase se rozpovídá, já už bych se nejraději viděla venku. Mám dobrou záminku.

„Musím uvařit tátovi,“ povídám, „ale jsem tu celý měsíc, můžeme se zase vidět.“ Nadšeně přikyvuje. Cestou po schodech dolů mě napadne zeptat se jí na nějaký bazar. Při zmínce, že sháním ojeté auto, mě chytí za loket.

„Půjč si moje, Hano. My máme dvě a to moje stejně pořád stojí v garáži. Manžel mi ho koupil před dvěma lety.“

Zdráhám se. Nezdá se mi to, půjčovat si takhle auto.

„Je nesmysl kupovat v bazaru auto na měsíc. Než ho přihlásíš, pak zase starost s prodejem...“

Cítím, že to myslí opravdu vážně a upřímně. Těší mě ta velkorysost, neviděla mě tolik let. A když vzápětí přináší klíčky a technický průkaz, už se nebráním.

„Jak to děláš, že vypadáš tak dobře?“ ptá se ještě venku na chodníku.

„Jím samý ryby a zeleninu,“ povídám, „bydlíme kousek od přístavu.“

Odjíždím z návštěvy v malém modrém peugeotu, uvnitř ještě voní novotou a má najeto pět tisíc kilometrů. Představuju si, jak tátu překvapím.

V neděli ráno vezu tátu na mši. Když si s mamkou po vystěhování ze vsi hledali kostel tady ve městě, vybrali si tenhle. Směrem k nemocnici, po levé straně rušné ulice. Necháávám se unést mocným zvukem varhan, zaplaví celou hlavní kostelní loď. Cestou zpátky k parkovišti chce táta diskutovat o mně a o víře. Přistihnu se při shovívavosti, připadá mi chvílemi jako dítě, ale rodič je on a o své roli nepochybuje. Zastaví se uprostřed chodníku. Bolí ho ruce, takhle daleko ještě o berlích nešel. Nabízím mu, ať tu počká, že pro něho přijedu, ale kroutí hlavou. Dívá se na mě, ve tváři bolest. Asi nejen fyzickou.

„Nedokázal jsem vás k tomu vychovat, ani jedno svý dítě.“

„Vždycky jsem měla v kostele strach, už odmala.“

„To je trochu povrchní, když se bavíme o víře, nezdá se ti?“

„Byl to jeden z mnoha mejch strachů v dětství. Je to asi hloupý, ale Honza mi tehdy ukázal, že...“

„Prosím tě,“ skáče mi schválně do řeči při zmínce o Honzovi, „z čehos mohla mít strach?“

„Ze mše, z těch písni, ze hřbitova, co byl kolem kostela. Taky ze tmy, z tebe, z toho, jak jste se hádali s Honzou...“

„Jasně, já jsem byl ten tyran, ten despota, co vám všem ubližoval. Tak tos mi přijela na starý kolena říct!“

Stojí opřený o berle, bezmocný, zarudlý ve tváři. Znovu se rozejdeme, chůze ho zaměstnává a namáhá. Cestou k autu už nepromluvíme.

Doma pro nás chystám oběd, táta pouští tranzistorák s nedělním přídělem dechovky z Českého rozhlasu. Po jídle rychle spláchnu nádobí, za chvíli už sjíždím výtahem z osmého patra, sedám do auta a s rukama na volantu přemýšlím, kam se vydat

nejdřív. Na sedačce vedle mne leží lístek se jmény. Dvě „položky“ už mám odškrtnuté. TÁTA a MILADA. Ale co to znamená? Dívám se na seznam a mám podivné pocity. Představovala jsem si všechno nějak jednodušší. Ale asi byla hloupost si vůbec něco dopředu představovat, říkám si, když startuju motor.

Tankuju na Hluboké, pak jedu do centra a dávám si kávu, židličky a stolky jsou ještě na chodníku, je docela teplo a svítí slunce. Ptám se číšníka na doktorku Brejchovou, ale je mu kolem pětadvaceti a nezná ji. Potom bloumám městečkem, na budově s mosaznými cedulkami najdu pár jmen, privátní lékařské praxe, ale ona mezi nimi není. Ani nevím, kam bych měla jít. Třeba už si užívá důchodu, říkám si, věk by na to měla.

Projíždím hlubokým stínem, široká silnice je z obou stran obklopená oborou. Když auto vyšplhá na kopec, vidím na modrém nebi v dálce mohutné bílé sloupy páry. Ale jinak nic, obzor se ještě neotevřel, výhled do krajiny ohraničuje les a hnědá linka polí. Než se stačím dostat k horizontu a vjet do otevřené krajiny, odbočuji doprava a po chvíli mě znovu pohltí stín lesa. Pak už je to pořád z kopce, cítím, že se blížím do údolí Vltavy. Té řeky, která všechno ví, říkám si nahlas. Jaká asi bude? Pamatuju si ji někdy před dvaceti lety, naši krásnou řeku. Jez pod kostelem, náhon ke mlýnu. Ozývá se lehká nervozita. Vjíždím do vsi, zaparkuju před kostelem. V první chvíli mám pocit, že jsem někde jinde, že jsem omylem zastavila v jiné vesnici. V hlavě se honí představy a obrazy z minula. Náves je liduprázdná, připadá mi tak maličká. Jen kostel svatého Pavla mě vrací do reality. Střecha na věži bývala zelená, teď je do červena, nově opravená. Rozhlížím se, fara je pryč, přibýly dvě novostavby, taky nová hospoda. Podívám se na konec návsi a oddychnu si, stará hospoda U Sládků je tu taky, moc se nezměnila. Slunce visí nad korunou staré lípy, tu si pamatuju moc dobře. Je pořád teplo, jsem jen v džínách, tričku a krátké bundičce do pasu. Vcházím nízkou brankou na hřbitov. Je to společný hrob, hned vedle místa, kde

jsou pochováni babička a děda. Na černé leštěné žule dvě jména. JAN POŘÍČNÝ, 1939—1988. BOŽENA TOMÁŠKOVÁ, 1941—1994. Pokládám kytici, chtěla bych zapálit svíčku, ale nemám sirky ani zapalovač. Kromě mě na hřbitůvku nikdo není. Vzpomínám na mamku. Pořád jen pracovala a starala se o druhé, aby nemusela myslet na svou duši. Případá mi to všechno tak dávno. Stojím u hrobu a po chvíli se přistihnu, že myslím na to, kdy udělám těch pár kroků k zídce hřbitova, odkud je výhled na řeku a na část vsi. Ještě chvíli to odkládám, ale pak se dám cestičkou mezi hroby, vlevo vidím nízkou márnici a už stojím u zdi. Vykloním se, pod ní kontejner plný suchých květin, věnců, trávy. A dole pod svahem voda. Široká rozlitá řeka. Na levém břehu, kde bývala i naše chalupa a za ní škola, není nic. Prázdný břeh, dvě přivázané pramice. Na pravém břehu jsou vidět oplocené zahrádky, jeden obytný přívěs, několik zahradních chatek nebo malých kůlniček. Mladé stromky. Opírám se dlaněmi o zídku, ohromená tím prvním pohledem. Jez je pryč, mlýn není, ani náhon. Všechno je pod vodou. Oči si pomalu zvykají a vzpomínky někde vzadu v mé hlavě už jsou stejně trochu mlhavé a potrhané.

Vycházím ze hřbitova na náves, jdu kolem původních starých chalup, za vysokými plechovými vraty u Máchů se ve škvíře mezi sloupkem mihne šátek a na vteřinu i vrásčitá tvář. Bezděky se zastavím, ale jako by se mi ten obraz jen zdál. Nikde nikdo. Jdu k hospodě, beru za kliku, je zamčeno. Copak nikoho nepotkám, vůbec nikoho? Podívám se na hodinky, je půl třetí odpoledne. Podivný pocit mě provází až za zatačku a na konec vsi. Najednou není kam jít dál, znovu to pomyšlení, že vesnice se nějak smrskla. Dívám se k řece, široká hladina je klidná, stojím u Konopků stavení a pod ním, kde bývala chalupa strejdy Venci, je už jen tichá laguna. Tady je teď řeka nejširší z celé vsi. Myslím na Zdeňka, vrací se mi pár obrazů z doby před mnoha lety. A najednou slyším vrznout vrátka a ze zahrady vychází muž

s baretem na hlavě, starý rozepnutý kabát, na nohou holínky, a tlačí kolečko plné suchých stvolů, listů a nějakého plevele. Zatají se mi dech. Díváme se chvíličku na sebe, popojdu k němu a on pouští z rukou držadla kolečka. Zpod baretu trčí vlasy šedivé jako popel, na tváři strniště, očima si mě měří a mlčí. Váhám, jestli mě poznal.

„Dobry den, pane Konopko. To jsem já, Hana.“

Popotáhne nosem a škrábe se ve vousech.

„Nepoznáváte mě? Hana Tomášková.“

„Ale poznávám,“ zavrčí. „Co tu chceš?“

Zaráží mě ta hrubost v jeho hlase.

„Tak mě napadlo, že se podívám za Zdeňkem, neviděli jsme se léta...“

„Není doma.“

„A kdy se vrátí z práce?“

„Z jaký práce, jsi blbá? Pouštějí ho domů na víkend jednou za měsíc.“

„Já jsem nebyla v Čechách patnáct let, pane Konopko, nic nevím.“

„Vůbec už sem nechod', není na tebe zvědavěj. Tři roky jsi ho vodila za nos a teď bys ho chtěla vidět?“

„O čem to mluvíte? Chodili jsme spolu před pětadvaceti lety, proboha.“

„A co? Já si tě dobře pamatuju, tahala ses s kdekým, v kostele tě člověk neviděl, vlastního tátu jsi pomlouvala po vsi. A kdes byla, když měla tvoje máma pohřeb? I ten váš kriminálník tehdy přijel...!“

„Co to povídáte?“

Bere za kolečko a tlačí ho kolem stoky a podél plotu pryč, vidím už jen jeho záda.

„Kde je Zdeněk? Proč bych ho nemohla vidět?“

Neodpovídá, nachýlená zavalitá postava se vzdaluje, rozepnutý dlouhý kabát mu vlaje kolem lýtek. Stojím jako opařená,

seběhlo se to v pár vteřinách, a teď už není kam jít dál, jsem u cedule s červeně přeškrtnutým jménem vsi. Otáčím se, kolem nikdo, jdu volným krokem zpátky k návsí a v hlavě mi zní ten dialog, přehrávám si ho chtě nechtě pořád dokola. S tímhle jsi teda nepočítala, děvenko. Jasně že ne, odpovídám v duchu sama sobě. Vědět, že si sem jedu pro takovouhle sprchu, tak bych na kopci neodbočila a raději pokračovala až k elektrárně a tam bych se nechala provést expozicí o jaderné energetice. Včera mi táta vyprávěl, že tam lidi jezdí na exkurze. Blížím se k autobusové zastávce pod lípou, ve zchátralém dvoupatrovém domě už není krám, okna jsou zatlučená prkny. Lovím v kapse klíčky od auta, když vtom slyším za zády motor, zvuk zesiluje. Neotáčím se, ale traktor s krmným vozem ve vleku brzdí vedle mě. Otevírají se dveře a muž za volantem se na mě dívá a mírně se usmívá. Je mohutný, i ve tváři obtloustlý, vlasy prokvetlé, statné tělo navlečené do zelené kombinézy.

„Říkal jsem si, že tenhle zadek odněkud znám.“

Kření se a vypíná motor.

„Teda, Chozé, jsi to ty? Už jsem myslela, že tu nepotkám živou duši.“

Šplhám k němu nahoru do kabiny. Je to moderní velký traktor s obrovskými koly a má stejně zelenou barvu jako jeho kombinéza. Uvnitř je to hezčí než v mém vypůjčeném osobáku. Chozé si zapaluje cigaretu a lokty se opírá o volant.

„Ta modrá dvěstěšestka u kostela je tvoje, že jo?“

Je v klidu a baví se se mnou, jako bychom se viděli naposledy před týdnem. I já se pomalu uvolňuju a doufám, že tohle setkání bude příjemnější.

„Ty už máš metrák, ne?“

„To přidej. Zato ty asi nežereš, seš hubená jak lunt.“

Zkoumám výraz v jeho obličeji. Zpočátku to vypadalo, že má radost, že mě vidí. Teď pozoruju trochu odtažitost a stíny nedůvěry v očích. Překvapuje mě, že o mně ví, že jsem byla dlouho

v cizině a dokonce kde. Prý občas potkává tátu, když sem jezdí na hřbitov. Vyprávím mu o svém setkání s Konopkou.

„Konopka byl vždycky vůl,“ mávne rukou Chozé.

„To o něm říkával můj strejda taky,“ přitakávám. „A co je se Zdeňkem?“

„Už dobrejch pět let má invalidní důchod a poslední roky je zavřenej na psychiatrii.“

Cítím trochu nevolnost kolem žaludku, snažím se to rozdýchat. Ptám se Chozého, jak se má, ale není moc sdílný. Oženil se s holkou z vedlejší vsi, mají dvě děti, kluk se jmenuje Josef po tátovi a příští rok už půjde do učení.

„Ještě mi řekni, jak se má Anna?“

„To nevím. Neviděl jsem ji léta,“ tvrdí a zamračeně hledí před sebe, z výšky traktoru vidíme i na kříže za hřbitovní zdí.

„A Olina? Víš o ní něco?“

„Má taky dvě děti. Většinou se tu potkáme o Dušičkách.“

„Když je tehdy odsud s mámou vystěhovali, šly někam na blata do bytovky.“

„Jo, kousek od Vodňan, bydlí tam pořád.“

„A jejího manžela znáš?“

„Znáš ho taky,“ podívá se na mě, oči přimhouřené. Polknu, tuším, co může jeho provokativní úsměv znamenat.

„Ne... chceš říct, že si vzala... Petra?“

„Jo, Petra.“

„Petra Hrazdila?“

Kývá hlavou, usměje se, zlomyslně, zdá se mi. Trochu se mi z toho všeho zamotá hlava, pozoruje mě a baví se tím.

„Když jsem šla kolem Máchů, měla jsem pocit, že jsem za plotem zahlídla jejich starou babičku, je to vůbec možný?“

„Jo, loni jí bylo dvaadevadesát.“

„Takhle hlídkovala za vraty, už když mi bylo sedmnáct. Ta se snad od těch vrat za pětadvacet let ani nehnula.“